

12 maart 2018

Advies van het Gewestelijk Bestuur aan de GLV inzake lijsttrekkersverkiezingen

Het gewestelijk bestuur stelt voor om geen lijsttrekkersverkiezingen te organiseren.

Om principiële en praktische redenen stelt het gewestelijk bestuur voor om geen lijsttrekkersverkiezing te organiseren, maar het voordragen van een lijsttrekker over te laten aan de kandidaatstellingscommissie. Dit laat onverlet dat er tijdens de gewestelijke vergadering waarin de lijsttrekker gekozen wordt, tegenkandidaten gesteld kunnen worden en dat de kandidaten een debat kunnen houden om de leden te overtuigen van hun kunnen.

Hiermee menen we recht te doen aan de ledendemocratie.

Redenen om geen lijsttrekkersverkiezing te organiseren

Voor het niet houden van lijsttrekkersverkiezingen zijn de volgende redenen:

- Het organiseren van een lijsttrekkersverkiezing kost veel tijd en geld. Aan beiden zijn een gebrek. Denk bij tijd en geld aan het organiseren van een aantal bijeenkomsten voor debatten tussen kandidaten, de organisatie van de verkiezing en verwerking van de uitslag, etc. Alle leden die niet via e-mail bereikbaar zijn moeten via de post een stembiljet ontvangen.
- Bij de vorige lijsttrekkersverkiezingen was de opkomst 21%. Blijkbaar maakt een grote meerderheid van de leden zich niet druk over de lijsttrekkerskeuze. Het is de vraag of we er dan zo veel tijd en geld in moeten stelen.
- Bovendien ontstaat bij een beperkt aantal stemmen of kandidaten ook al gauw een vertekend beeld en worden soms keuzes gemaakt zonder dat men een compleet beeld heeft van de geschiktheid van de kandidaten en de gewenste kwaliteiten van de lijsttrekker.
- Een lijsttrekker is het politieke gezicht van de Gelderse PvdA. Daarnaast moet hij of zij ook aanvoerder zijn van de fractie. We vinden dat daarin goede afwegingen moeten en kunnen worden gemaakt door de kandidaatstellingscommissie. Die kan alle belangen en competenties die in de fractie en in de lijsttrekker verenigd moeten zijn in hun geheel afwegen en beoordelen.
- Een lijsttrekkersverkiezing legt de nadruk op een persoon, terwijl het zeker in de provinciale politiek vaak om teamwork gaat en de PvdA dat ook wil uitstralen.
- Het is nog de vraag of er voldoende kandidaten zijn voor het lijsttrekkerschap.
- Daarnaast beperkt men door het houden van een lijsttrekkersverkiezingen het potentieel van gegadigden voor die functie. Niet iedereen die mogelijk geschikt is, zal of wil zich melden voor een lijsttrekkersverkiezing.
- De vorige lijsttrekkersverkiezing kostte ca € 5000. Er is nu minder budget beschikbaar dan in 2014, wat betekent dat er scherpere keuzes moeten worden gemaakt in wat we wel en niet gaan doen.

Bestuur ziet overigens ook wel voordelen

Het bestuur ziet overigens ook wel voordelen in een lijsttrekkersverkiezing, zoals:

- Het is een mooie opmaat naar de campagne, geeft gelegenheid om campagne te voeren en publiciteit te krijgen;
- levert debat en reuring op in de partij;
- je daagt kandidaten voor het fractievoorzitterschap uit om scherp te debatteren;
- het geeft afdelingen de mogelijkheid om debatten te organiseren.

Hoe ging het de vorige keer?

In 2014 zijn er voor de eerste keer lijsttrekkersverkiezingen gehouden. Voor de Provinciale Staten waren er vier kandidaat lijsttrekkers. Voor het Waterschap Rivierenland meldden zich toen twee kandidaten. Voor de twee andere waterschappen was er een enkelvoudige kandidatuur en vond er geen lijsttrekkersverkiezing plaats. Er zijn toen vijf debatten georganiseerd in Apeldoorn, Arnhem, Nijmegen, Doetinchem en Wageningen (door de JS). Bij de debatten in Arnhem en Nijmegen gingen ook de lijsttrekkers voor het Waterschap in debat. De debatten werden gemiddeld door 50-100 leden bezocht. De betrokken afdelingen hebben een actieve rol gespeeld bij de organisatie van de debatten. Ook via de sociale media is aandacht gegeven aan de verkiezingen. De leden hebben een aantal mailingen ontvangen met informatie over de kandidaten (door henzelf aangeleverd en soms geredigeerd). Er is in de lokale en regionale pers verslag gedaan van de debatten. Kandidaten zelf lieten zich niet onbetuigd op de sociale media. Naast de onder auspiciën van het gewest georganiseerde debatten hebben kandidaten ook afdelingen bezocht.

Conclusie

Het bestuur is van mening dat de nadelen van een lijsttrekkersverkiezing de voordelen overstijgen en dat de media-aandacht die een lijsttrekkersverkiezing genereert ook niet overdreven moet worden. Het is vooral een interne aangelegenheid.

Het alternatief waar het bestuur voor kiest, is dat de kandidaatsstellingscommissie aan de ledenvergadering een voorstel doet voor een complete kieslijst inclusief de lijsttrekker. De gewestelijke vergadering kan de lijst wijzigen en kan een ander als lijsttrekker aanwijzen als zij van mening is dat het commissie zijn werk niet goed gedaan heeft.

Verdere opmerkingen

Mocht de meerderheid van de leden besluiten om wel een lijsttrekkersverkiezing te houden dan is het bestuur van mening dat dat ook moet gelden voor de lijsttrekkers van drie waterschappen (mits daar twee geschikte kandidaten om uit te kiezen zijn). Immers, voor hun verkiezing kunnen dezelfde argumenten pro en contra gebruikt worden.

Daarbij tekenen we dan ook aan dat reglementair de kandidaten op hun geschiktheid getoetst moeten worden door of het gewestelijk bestuur of de kandidaatstellingscommissie. Ook kan het gewestelijk bestuur een aanbeveling voorleggen aan de leden ten aanzien van de kandidaten voor het lijsttrekkerschap.

Ook moeten er reglementair minimaal 15% van de leden deelnemen aan de verkiezingen. Bij minder stemmen is de ledenraadpleging niet geldig.

Om kosten te besparen stelt het bestuur voor om lijsttrekkersverkiezingen uitsluitend nog via het online verkiezingstool en niet meer per briefpost mogelijk te maken.